

Veréb Árnika

Egy igazán öreg fa, ha fölébred

Részlet az *Ahol a fák fénye lakik* című regényből

Mióta ragyogok, az emberek figyelnek. Széles lencsájú, rézveretes távcsöveikkel próbálnak kilesni, de a csillagok jól rejtőzködnek. Csak a vázunkat mutatjuk, mint a rémült csigák, valódi testünk mélyre rejtjük, hogy soha senki ne szennyezhesse tekintetével. Én abban a tudatban nevelkedtem, hogy más szemek fürkésznek, mégis érteni vélem szegény, aprócska Sárát, amikor rádöbrent, hogy valaki folyton leleselkedik utána. Az erdő tekintete már rég nem zavarta, belenyugodott abba, hogy állatok járnak a nyomában. Nyulakat sejtett a bokrok tövében, szelíd szarvasokat a fák árnyaiban és madarak rengetegét a lombok között. Hiába nem látta őket soha, ezek a láthatatlan állatok a bajtársai voltak, akik ugyanúgy az erdőben éltek, mint ő maga. És ha nekik sikerült, neki is sikerülni fog.

De most minden nehezebb lett. Sárát tulajdonképpen nem az zavarta, hogy *látják*, hanem hogy *ki* látja. És ennek a *kinek* a fullasztó bizonytalansága.

Miután a holdfényből szőtt lány megosztotta vele az elrablása részleteit, Sára nem kelt fel a függőágyból. Az oldalára fordult és öszszegömbölyödött, akár egy kismacska. (Egy függőágyban majdnem olyan jólesik a fekvés, mint egy igazi ágyban.) Nem merte lehunyni a szemét, még egy pillanatra sem, hiába égett már a szárazságtól. Próbáltatok már nem pislogni? Egy egész napig? Nehéz feladat. Sára viszont kitartott, ugyanis amint lehunyta a szemét, egy színes, óriás csarnokot látott, és a csarnokban *valakit*, aki nagyobb mindennél, amit valaha is el tudott képzelni. Ami a gondolatok határain túl van... az mi? Sára ki akarta söpörni a fejből ezt a sok érthetlenséget. De a név olyan éles volt, mint egy szelíd hajnalon a kakaskukorékolás.

Farkas-Szizu nem mozdult mellőle. Nagy hátát Sára hátának vetette, és úgy lélegzett, akár egy ember.

Ahogy így gunnyasztottak, Sára fáradt tekintetével a függőágy színébe kapaszkodott. De nem lehet örökké egy narancssárga foltot bámulni, egyszer csak lecsukódnak a szemek, véletlenül. Az ember azt hiszi, még mindig nyitva vannak, hiszen ugyanazt látja, de már

nem a szemével, csak a gondolataival, majd arra riad, hogy órákat aludt át.

Sára szeme is lecsukódott a ringató lélegzés és a kelektóya, erdei szél ritmusára. Egy rövid ideig nyugodt volt, arcán kisimultak a nehéz felnőtttráncok. A szőke haj és a tündérfarc mögül előderengett Sára igazi kislányarca, úgy, ahogy a csukódó pillangószárnyon a vörös minta.

Aztán ez a kedves arc összegyűrődött, az ajkai rémült O-ra nyíltak, és megfeszült a háta. Zihálva riadt fel, és úgy pattant ki a függőágyból, mintha kivetette volna magát az álomból.

– Nenenenem – dadogta. A farkas-Szizu a függőágy mélyéről pislogott fel rá.

– Nem megy, nekem nem megy – sírta Sára, és visszamászva újra iciri-picirivé gyúrta magát a függőágyban, arcát a Szizu kemény bundájába temette.

– Nem tudok, nem tudok, Szizu!

A Szizu, akinek szemernyit se csökkent az érzelmi intelligenciája, Sára ölébe fúrta a fejét, és vidoran feltekintett rá. Mintha azt akarta volna mondani: én itt vagyok és itt is maradok, és akkor semmi rossz nem történhet. És ezt is mondta. Sára pedig megnyugodott, ha csak egy rövid időre is.

Ezen az éjszakán eltűnt a telefonja és a kulacsa, a következő reggel pedig már nem volt sehol a hátizsákja sem. Minden emberi holmiját elrabolták tőle. Sára szomorún a Sziszura nézett.

– Hát nem marad belőlünk semmi. Mit tudnánk hazavinni? Ez itt – mutatott önmagára – nem én vagyok. És te se te vagy. – Tenyere közé szorította a farkas busa fejét. Szőrszálról szőrszálra, a hegyes késfogakon át, a sárga holdszemekig átvizsgálta. Könny fátyolozta el a szemét.

– Nem látlak, Szizu.

A teljes kétségbeesés napokon át tartott, főként azért, mert Sára olyan erősen küzdött az álom ellen, mint soha korábban. A bőre megsápadt, a háta kecses íve megtört, a szeme alá kékes árny vetült. Ha látta volna magát, ijesztően öregnek tartotta volna ezt az ismeretlen arcot. De mindeközben, a hiábavalóság szétterpesztett szárnyai alatt, Sára döntésre jutott. Egy kanárisárga reggelen felkelt, megrázta magát, akár a lovak, megmosakodott a patakban, és nekiállt az élelemgyűjtésnek. Itt fog maradni örökre.

Az erdő szép. Még szerintem is. Jó egy-egy vén fenyő csúcsára ülni, és letekinteni pikkelyes törzsén a gyökereig, hallgatni, mint

csordogál benne a lélek és a víz. Sára is sokat hallgatta a fák roppanós, régi dalait. A történetek sosem a jelenről szóltak, mintha a fák gyökerei olyan régi időkbe lógnának, ahol még minden színes, szagos és szikrázik a varázslattól. Nem érdemes hát előemelkedni.

A holdfényből szőtt lány csicseri volt, mint a kora délelőtti napfény vagy a háromhetes fiókák, és csüngött Sára minden mozdulatán. Általában ő tűnt idősebbnek, még egy hajszálnyival magasabb is volt, talán éppen azoktól az ezüstszálaktól, amelyek néhanapján felragyogtak a talpa alatt. Miközben Sára nyomában loholt, terveket kovácsolt, elbűvölő terveket. Minden terv alapja a legszebb tervek legcsodásabbja volt: a palota. A holdfényből szőtt lány részletesen ecsetelte, milyen szempontok alapján (holdállás, csillagkeringés, méhzümmögés és hollószárnyak) fogják kiválasztani az egyik ősergőt, amelynek felkucorodnak az ágai közé, és addig sutyorognak neki, amíg az ágaival pompás palotát nem növeszt nekik. Amikor erről beszélt, aranszemének széle úgy hullámozott, ahogy a köveken ugrik meg a víz, és az arca mögötti növényzet alig sejlett fel fénylő bőrére át. És ilyenkor sokkal, de sokkal fiatalabbnak tűnt Sáránál. A lány úgy érezte, mintha magasból tekintene le rá, mintha a honvágy, a félelem és az éberem töltött éjszakák kimosták volna belőle az erdei paloták iránti őszinte rajongást. Sára feje üres volt, akár egy rég elhagyott bálterem, miközben a holdfényből szőtt lány kerek ablakokról álmodozott, amelyeket szürke időben eltakarnak a lombok.

– De ha színes eső esik és erős a zöldillat, akkor megkérjük a palotafát, hogy nyissa meg a kerek ablakokat, hadd áradjon be az a sok-sok szín meg illat! – ábrándozott a holdfényből szőtt lány. Közben meg-megállt, széttárta a karját, és nagyokat szippantott a levegőből.

– Ááh! – kiáltotta. – Ugye, milyen jó lesz?

Sára bólintott. És arra gondolt, hogy tulajdonképpen egy kerek ablakú erdőpalota nem is olyan rossz dolog.

Ekkor történt, hogy mélyen az avar alatt, a fekete földben egy igazán öreg fa kiemelte gondolatait az ősi dalok közül, és megérintett egy másik igazán öreg fát. Mire az is kiemelte gondolatait az ősi dolgok közül, és megérintett egy másik igazán öreg fát. Szomorú simítások voltak ezek, és szokatlanok is, mert mint mondtam, a fáknak, főként az ilyen régieknek, nem szokásuk figyelmüket kiemelni a meszetávol tengerének mélyéről. Lassabbak ők annál, mint ahogy az idő szalad. És mégis, Sára nem tudta, de jelenléte úgy megrezegtette az erdő szövevényes hálóját, hogy a fák felébredtek.

Sára a patak fölé görnyedt. Fáradt arca mögött három apró halacska lubickolt. Kettő szürke, szinte átlátszó, akár a kavicsok, de a harmadik lobogó narancssárga volt. Az ilyen szín úgy hat a vízben, akár egy villanásnyi tűznyaláb.

Nem tudom, próbálkoztatok-e valaha hosszasan ébren maradni. Talán azért, mert nagyon izgatottak voltatok, vagy mert túl izgalmas volt a történet, amit olvastatok, vagy csupán mókából. Mindenesetre, ha próbáltatok, akkor ti is tudjátok, mennyire nem könnyű feladat. Az ember először bóbiskol, aminek egy jó darabig ellen lehet szegülni, de aztán égni kezd a szem, mintha sírás fojtogatna, és jó is volna a feloldozó könnyzuhatag, legalább kimosná a viszketést – de nem jön. Ha ekkor még mindig ébren vagytok, ami ritka, akkor nagyon különös dolog történik. Minden tünékennyé válik, mintha csak egy ügyes festő vinné fel a színeket a világ vásznára, egyszerre megnyúlik és megrövidül a távolság, zizeg valami a szem mögött, és a test olyanná válik, akár egy szűrős pulóver. A legkitartóbbak is összeroskadnak ekkor, letiporják őket rosszindulatú álmok, amelyekben a pulóvert soha nem lehet levenni.

Sára itt tartott. Már majdnem két egész napja ébren volt. Azért ült a patak mellé, hogy valamivel lefoglalja a szemét, és ha megkönyezné a gyengülés, és a feje egy sípoló lufivá változna, akkor felloccsolhassa magát. Ahogy ott ült, maga is aprócska kavics a patak mélyén, fátýolszerű haját könnyedén borzolta a kedves szellő, egyszer csak megérintette valami hatalmas és nehéz és öreg és ropogós. No nem a vállán, a szívéen. Összerezzen a félelemtől, a semeit azonnal satuba szorította, a két összprelésődött szemhéj, akár két halott pillangó.

És megszólaltak a fák, minden vén és minden ifjú, énekelt az erdő minden oszlopa, ég és föld támasztéka. Körös-körül és belül, minden zsigerében, ott rezegtek a csontjában, ahogy a hangvilla á-ja fut végig a könyökcsonttól a fülig, majd koccan át a fogakon. Hallgatózni is csodálatos, de ahogy az erdő odafordult a kislányhoz, azt csak az értheti igazán, aki maga is ott volt.

sitty-sutty rippi-ropp
mi vagyunk a világoszlop
ujjunk ám hozzád elér
csengő-bongó leányocská
erdőnk téged szóra kér
sitty-sutty rippi-ropp

réges-régen itt e földön
 élni arany nevetés
 ám azóta sötét felleg
 borított el mindent és
 nincs már béke
 nincs már csoda
 pásztorunk rút fénnel ég
 sok-sok féreg felzabálta
 szépen lassan lehántotta
 messze fénylő kéregét
 gondolata mozdulatlan
 szoborrá vált ó de rég
 sitty-sutty rippi-ropp
 csendes kedves leányocska
 hangod szép akár madárka
 menned kell hogy szóra bírd
 nyisd ki szemed
 nyisd ki szíved
 tisztítsd meg s taposd a férget
 hadd legyen ő újra ép
 sitty-sutty rippi-ropp
 minden erőnk neked adjuk
 te vagy én vagy ő vagy én vagy
 te vagy én vagy ő vagy én vagy
 sitty-sutty rippi-ropp
 te vagy már a világoszlop
 sitty-sutty rippi-ropp

És énekelték újra és újra, amíg Sára el nem dőlt, akár egy rönk, és maga is a szavakat reszkette, amelyek csak rajta keresztül változtak szavakká. Nélküle csak halk, kivehetetlen pattogáshoz hasonlítottak, de zengett Sára, és ezért zengett az erdő is. Egy őszöreg fa karjai közt fakón didergett a holdfényből szőtt lány, mert tudta már, soha nem énekelnek kerek ablakú tündérpalatát.

A Sziszu viszont, mert a Sziszu érzékeny volt az ilyesmire, és ezt farkasalakjában sem feledte el, megérezte azt az idegen izgatottságot, amely átsütött a daloló fák rengetegén. Felemelte busa fejét, és felnézett a lombkoronák közé. Mivel a Sziszu nem félt, amíg Sárát maga mellett tudta, nem kapta el a tekintetét. A fehér arc olyan hatalmas volt, hogy össze lehetett téveszteni az éggel.